

VASÁR NAP

JUBILEUMI 25 ÉVFOLYAM

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZAM.

[„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.]

Telefon: 11-55-62.

Postatakarékpénztári csekk száma: 25.152.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Egyes szám ára 16 fillér.

Külföldre egész évre 12, félévre 6, negyedévre 3 P.

ROMÁNIA HADIÁLLAPOTBAN LÉVŐNEK TEKINTI MAGÁT MAGYARORSZÁGGAL...

A magyar és német csapatok elhárították a román-szovjet betörési kísérletet

Napok óta tartó sorozatos határsértések után jelent meg a Híszaboni hír, amely szerint

„Románia hadiállapot-

ban lévőnek tekinti magát Magyarországgal.”

A román-szovjet betörési kísérletekről az alábbi hadijelentéseket adta ki a honvédezerkar főnöke:

A 29. számú hadijelentés

A már napok óta tartó sorozatos román határsértések és magyar területek elleni földi és légitámadásokkal kapcsolatban a magyar határok megvédésére és nagyjából román betörések megelőzésére csapataink folyó hó 5-én ellentámadást hajtottak végre a Kolozsvár megtámadására felvonult román erőcsoport ellen. A román erőcsoportot részben megsemmisítettük, részben pedig Tordán túl vetettük vissza és jelentős zsákmányra tettünk szert. A számos fogoly között van többek között a parancsnokló román tábornok is.

A 30. számú hadijelentés

A mezőhegyes-kolozsvári határszakasz mentén több román előretörést a határon túlra visszavertünk.

A Kolozsvártól délre Tordán át előretört csapataink a megvert román erők üldözése közben elérték a Maros vonalát.

A Székelyföld peremén a túlerőjű orosz és román kötelékekkel vívott harcok változatlan hevességgel folynak.

A keleti és az északi Kárpátok előterében több ellenséges felderítővállalkozást vertünk vissza.

Berlini jelentés a magyar csapatok ellentámadásáról

Az Interinf jelenti a kárpáti arcvonal harcainról:

Magyar csapatok ellentámadása az erdélyi térségben a szeptember 6-iki nap folyamán további jelentős területnyereségre vezetett.

A bolsevisták által itt bevett román kötelékek, amelyek előző nap nehéz fegyverek tekintélyes részét elvesztették, csak néhány helyen tudták labukat erősebb ellenállásra meg-

vetni, de azután gyorsan kivették őket ideiglenes állásaikból.

Nehéz harcokra került itt még sor a hágóknál. A bolsevisták összes erőszítései, hogy megismételt összefogott támadásokat erős páncélos, tüzérségi- és csatarepülőgéppel támogatással a hágók magasságait ériék, mind az előző szorokban összeomlottak. Mindketet szoros továbbra is szilárdan megmaradt a védők kezén.

A románok a menekültekkel is hadiállapotban vannak...

Berlinből jelentik: A nemzetközi jog megsértésével

román repülőgépek német felségjelvényeket használva, szeptember 9-én a Kárpátok vidékén menekültek támadták meg.

Illetékes német helyen az esetről a következő jelentést adták ki:

„A kárpáti arcvonal mögött szeptember 9-én több román repülőgép származását német felségjelvényekkel, a nemzetközi jog brutális megsértésével bombákkal támadta a menekültek menetoszlopait. A menekültek: férfiak, nők és gyer-

mek és a román térségből jöttek és a bolsevik terror elől a német és magyar vonalak mögött kerestek menedéket. Mivel a román repülőgépek jogellenesen német felségjelvényeket viseltek, a menekültek azt hitték, hogy biztonságban vannak és a repülőgépek megjelenésekor folytatták útjukat. A bombák a nyugodtan menetelő férfiak, nők és gyermekek között nagy pusztítást vittek végbe s a támadás után számos halott és sebesült maradt az úton.”

Ígyhagy király utasoa, amelyet a

román lakosság itt-ott az első pillanatban, mint közeli békekülötést

A honvédelmi miniszter tájékoztatta a képviselőház és felsőház véderőbizottságát a katonai helyzetről

A Képviselőház véderőbizottsága szeptember 9-én délelőtt 9 órakor vitéz Takách-Tolvaj József gróf elnökelete alatt ülést tartott a bizottság ülésén Csataj Lajos honvédelmi miniszter tájékoztatást adott a bizottság tagjainak a helyzetről.

A felsőház véderőbizottsága

üdvözölt, már néhány nap múlva a hangulat teljes megváltozását eredményezte. Szovjet részről ugyanis — mint a nemzeti hírlapok értesül — nem törődve az állítólagos fegyverszünettel, tovább löttek. A fegyvert levető román csapatokat és a megszállt országrészek lakosait munkaszőlő-alkjába osztották és a parasztoktól elvették a termést. Most már nap-nap után számtalan rajban vonulnak el a menekültek az úgynevezett „szovjet” „felszabadítottok” közvélemény fenyegetett vidékeiről.

szeptember 12-én délelőtt József királyi herceg, táboriagy elnöklésével ülést tartott, amelyen Csataj Lajos honvédelmi miniszter tájékoztatta a bizottság tagjait a helyzetről. A tájékoztatás után elhangzott több felszólalásra a honvédelmi miniszter részletes választ adott.

Életbelépett a levél-, telefon- és távirat-cenzura

Szigorúan ellenőrzik a posta forgalmát

A kormány a Budapesti Közlöny szeptember 12-iki számában megjelent rendeletével a belső postai, távirati- és távbeszélőforgalom ellenőrzését léptette életbe.

Általános rendelkezések

A részletes intézkedések kimondják, hogy

a feladó köteles nevét és pontos lakcímét valamennyi postaküldeményre tisztán és olvashatóan feljegyezni.

A postautalvány, esekbifizetési lap és szállítólevél szelvényeire csak a befizetett összeg, illetőleg a küldemény rendeltetését jelző rövid feljegyzést szabad írni.

Városokat, városrészeket, helységeket, tájkepeket, katonailag fontos tereptárgyakat, közlekedési és nemzetgazdasági üzemeket, saját vagy szövetséges államok nagyszabású építményeit, vagy ezek csapatai által megszállt területeket, épületeket ábrázoló képesleveleket, lapokat, térképeket, képnymásokat, kliséket, lemezeket postán küldeni tilos.

Személyeket ábrázoló fényképek, ha az előbb említettekkel ellentétben nincsenek, felragasztás nélkül küldhetők.

Tilos írásbeli közleményeket, számlákat elhelyezni értéklevelekben, értékdobozokban és csomagokban. Írásbeli közlemény sajtó-

termék-csomagban is csak akkor helyezhető el, ha a feladó mind a csomagban, mind a szállítólevélen tartalomként felüntette.

Csak magyar és kisebbségek nyelven szabad levelezni

A magánlevelezésben a levelek terjedelme kiterítve nem lehet több egy fély papírnál.

A levelek olvasható írással, egymástól megfelelő távolságban levő párhuzamos sorokban írhatók. A szöveget keresztbe írni nem szabad. A levélpapírnak világos színűnek, a borítékának bélemnékülni kell lennie.

A levelekhez csupán olyan mellékletet szabad csatolni, amely a szöveggel szemben érdemileg összefüggésben áll.

Írni latin, gót és cyril betűkkel szabad, tilkos vagy rejtjelű feljegyzések, valamint gyorsírási jelek alkalmazása tilos. A levelezés nyelve csak magyar, német, román, szlovák, rutén, szerb és horvát lehet.

Rádióadót, rövidhullámú vevőkészülékeket és ezek lényeges alkatrészeit csak a honvédezerkar főnökének engedélyével szabad feladni. Felvételi tartalmazó, de elő nem hívott fényképfilmeket és lemezeket postán küldeni tilos. Beszédet vagy szöveget rögzítő filmek, lemezek, lapok, elő nem hívott állapotban egyáltalában nem, előhívott állapotban is csupán akkor küldhetők postán, ha a beszéd nyelve megfelel a levelezésnél meghatározott feltételeknek.

a táviratok és telefonbeszélgetések ellenőrzése

Magán- és hírlaptáviratokat csak közérthető magyar, német, román, szlovák, rutén, szerb és horvát nyelven szabad szerkeszteni.

Mozgópósta útján, vonaton, legifjában és levelezőkerény útján táviratokat feladni nem lehet.

Részen vagy egészen rejtjelezett táviratok feladása tilos. Magántáviratokban csak az általános használat és ismert rövidítő kifejezéseket, vagy jelzéseket szabad alkalmazni.

Katonai híreket tartalmazó táviratok feladása csupán a honvédezőkár főnöke előzetes engedélyének egyidejű bemutatása mellett lehetséges. Táviratok feladásánál a feladó az úrlap erre szolgáló részén köteles nevét és lakcímét pontosan feltüntetni és a fel-

adás alkalmával személyazonosságát hitelt érdemlően igazolni. Feladó az, aki a táviratot feladás céljából a postára viszi.

Telefonbeszélgetést is csupán a már meghatározott nyelveken lehet folytatni, de tilos értelmetlen, számtaljas, vagy betűjeljes szavak használata. A postahivatalok nyilvános állomásáról kezdeményezett távbeszélgetéseknél a hívó fél köteles nevét és lakcímét a távbeszélőgépre feljegyezni, valamint személyazonosságát hitelt érdemlően igazolni. A nyilvános és magántávbeszélőállomásokról beszélő egyen nevét és lakcímét hivatalos felszólításra utólag is ki kell szolgáltatni.

Ertesítésünk szerint utcai nyilvános távbeszélő-állomásokról a jövőben is lehet beszélgetést folytatni, ilyen esetekben azonban a felelősség a felhívott felet terheli. Tekintettel arra, hogy az ellenőrzés a nyilvános állomásokról kezdeményezett beszélgetéseknél fokozottabb mértékű, ajánlatos, ha a közönség a rendelt intézkedéseit a leghigorúbban betartja.

Hivatalos jelentések

az ellenséges berepülésekről és bombázásokról

Szeptember 6-án a délelőtti órákban többszáz ellenséges gép délről berepült az ország légtérébe: a Duna-Tisza közén északi irányban haladtak, majd visszafordulva, délnyugati irányban elhagyták légtérünket.

Egyes vidéki városokból bombázást jelentettek.

Légvédelmi tüzérsgünk a berepülést egész vonalán hatásosan tüztelt.

Szeptember 7-én délelőtt csak kisebbfokú ellenséges felderítő repülőtevékenység volt, főként a Duna-Tisza közén.

Szeptember 10-én délben ellenséges repülőketélek a Dunántúl légtérét észak-dél irányban átrepítették.

Egyes gépek felélteti fegyverekkel szóróanyagot tüztelt. Eddig hét ellenséges gép lelőését jelentették.

Szeptember 10-ről 11-re vir-

radó éjszaka mind dél, mind észak felől több útvonalon sok ellenséges gép repült át az ország légtérén. A nap folyamán már jelentett lelővések száma 11-re emelkedett.

Bombázást és károkat sehonnan sem jelentettek.

Szeptember 13-án délelőtt körülbelül 500 ellenséges gép repült át a Dunántúl légtérét. Ugyanakkor erősebb ellenséges kötelék repült be északkelet felől is az ország légtérébe.

Szóróanyag bombázásokat jelentettek. Több ellenséges gépet lelőtünk.

A 30. számú hadijelentés összefoglalása szerint a szeptember 2-ától 9-ig terjedő időben nagybő ellenséges légi kötelékek ferrortámadást intéztek Budapest és számos tiszamenti és tiszántúli városunk ellen, 17 ellenséges repülőgépet lelőtünk.

POLITIKA

Új államtitkárok

A Kormányzó Úr a miniszterelnök előterjesztésére Fáy István m. kir. titkos tanácsos, országgyűlési képviselőt miniszterelnökségi államtitkárrá nevezte ki.

A Kormányzó Úr szeptember 9-én kelt legfelsőbb elhatározásával dr. Horváth Béla államtit-

kári címmel felruházott belügyminisztériumi osztályfőnököt államtitkárra kinevezte.

A Kormányzó Úr a miniszterelnök előterjesztésére dr. Hlatky Endrét, a sajtóügyi kormánybiztosát miniszterelnökségi államtitkárra kinevezte.

Hlatky Endre a sajtóügyek kormánybiztosa

A m. kir. minisztérium az 1939. II. tc. 142. szakaszának (1) pontjában foglalt felhatalmazás alapján dr. Hlatky Endre nyugalmazott főispánt a sajtóval kapcsolatos ügyek, a Magyar

Távirati Iroda, a Magyar Telefonhíradó és Rádió Rt., valamint a könyvkiadással összefüggő kérdések kormánybiztosává kinevezte.

Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály kormánybiztosi felmentése

A m. kir. minisztérium dr. vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály államtitkár, országgyűlési képviselőt — saját kérelmére — a sajtóval kapcsolatos ügyek, a Magyar Távirati Iroda, a Magyar Telefonhíradó és Rádió Rt., valamint a könyvkiadással

összefüggő kérdések kormánybiztosi tiszte alól felmentette.

Nyugdíjazását kérte vitéz Endre László

Dr. vitéz Endre László belügyi államtitkár beadta nyugdíjaztatása iránti kérelmét és mint tartalékos főhadnagy egyidejűleg haretéri szolgálatra jelentkezett.

Nagyöszy Miklós vezérőrnagyot személygazdálkodási kormánybiztossá neveztek ki

A hivatalos lap szeptember 12-iki száma kormányrendeletet közölt a Személygazdálkodás Országos Kormánybiztosának kinevezéséről. A személygazdálkodásnak a háborús cél szempontjából való egységes irányítása és ellenőrzése céljából a kormány Nagyöszy Miklós vezérőrnagyot a Személygazdálkodás Országos kormánybiztosává kinevezte.

lakozásukban meghagyottak a katonai, polgári szolgálatban megfelelően cseréltesenek, a polgári foglalkozásokban való meghagyásoknak a legszűkebb térré szorítása, végül a férfi- és női munkaerő tervszerű kihasználása és a férfimunkaerőnek női munkaerőkkel való pótlása.

A személygazdálkodás országos kormánybiztosának jogköré nem érinti a már korábban felállított „Munkaerő Gazdálkodási Bizottság” feladatkörét. A rendelet szeptember 1-én lépett hatályba és végrehajtásáról a honvédelmi miniszter gondoskodik.

Rendelet a postai csomagforgalomról

A postavezérigazgatóság közli, hogy szeptember 13-tól kezdődően a postai csomagforgalom korlátozott keretek között ismét megindul. További intézkedésig azonban a hátrahagyott területekről az ungi, beregi és máramaros közigazgatási kirendeltség, továbbá Ung, Bereg, Urocsa, Máramaros, Szatmár, Szilágys., Szolnok-Doboka, Beszterec-Naszod, Kolozs, Maros-Torda, Udvarhely, Csík és Háromszék vármegyék területére szóló csomagok nem adhatók fel.

Megkönyvítették a volt zsidóbirtokok telekkönyvezését

A zsidóktól megszerzett és a földhözjuttatottaknak átadott ingatlanok ügyében az eljárás megkönnyítése végett a kormány rendeletet bocsátott ki, amely a Budapesti Közlöny szeptember 10-i számában jelent meg.

A rendelet lehetővé teszi, hogy a földhözjuttatottaknak átadott ingatlanokat szerződés kötése helyett az átadó közjogi társulathoz, vagy az Országos Földhivatalhoz által kiállított okirat, vagy a földmivelésügyi miniszter határozata alapján is át lehessen iratni a telekkönyvben a juttatottakra. Ugyanez az említett okirat,

illetve határozat alapján lehet átadni a vitézi telek alakítására szánt ingatlant a vitézi szeknek is.

Könyvtéseket tartalmaz a rendelet tekintetében is, hogy a végleges műszaki munkálatokat utólag lehessen elvégezni. Végül

a birtokbavezetés megkönnyítése céljából a rendelet módot ad arra, hogy a földmivelésügyi miniszter ezévi november 30-ig való birtokbavezetés esetében a zsidóbirtokok ideiglenes haszonbérletet a rendeletben meghatározott kikötések teljesítése mellett azonnal megszüntethesse.

Rendelet a hadművelési területen szolgálatot teljesítő honvéd bombakárosultak szabadságolásáról

A m. kir. fővezérségnek a legközelebbi Honvédségi Közlönyben és a Budapesti Közlönyben kihirdetésre kerülő legújabb rendeletével a hadművelési területen szolgálatot teljesítő honvéd-bombakárosult egyének számára legfeljebb hététnapos szabadság engedélyezését rendelte el. E hét napba a nagy utazási nap nem számít bele.

tartása alapján rendelt meg. Minden más kisebb vagyoni károsodás, vagy távolabbi rokon halála nem szolgálhat indokul ilyen szabadság iránti kérelem benyújtására. Ilyen kérelmekkel tehát a hatóságokat nem terheljük.

Bombakárosultak szabadságára kizárólag csak az tartthat igényt, akinek bombatámadás következtében felesége, vagy gyermeke, vagy a vele közös háztartásban élő, általa eltartott szülője, testvére, unokája életét veszítette, vagy ezek közül valaki olyan súlyos vagyoni kárt szenvedett, hogy annak következtében létfenn-

A bombakárosodás mérvét hatósági (községi, polgármesteri, kerületi előljárói, körházi, tiszti vagy főorvosi) bizonyítvánnyal kell igazolni. A bombakárosodást a szabadságoláshoz legközelebbi hozzátartozója, rokona stb. az előbb említett hatósági igazolvány felmutatása mellett a legközelebbi katonai állomásparancsnokságnál, állománytestparancsnokságnál, vagy esendőparancsnokságnál jelentheti be.

Honvédelmi munkára veszik igénybe a 18 éves ifjakat

A honvédelmi miniszter úr a VIII. és IX. hadtest területét kivéve, az egész ország területén falragaszok útján elrendelte az 1925. évben született ifjaknak honvédelmi munkára igénybevételét.

mutatáson megjelenni. A honvédelmi munkára behívás a bemutatás után a szükségnek megfelelően később időpontban fog megtörténni.

Ezek az ifjak szeptember hó 10 és 17-e között a járási (városi, kerületi) levéltáparancsnok által közelebről megállapított időben és helyen alkalmazhatók elbírálása és nyilvántartásba vételük előlából jelentkezni kötelesek.

A honvédelmi munkára igénybevett ifjak az őket igénybevevő üzemektől a szokásos munkadíjban részesülnek és térítés ellenében jó munkaruhát, faltpuln bakancsot és ellátást kapnak.

A honvédelmi munkakötelezettség alól mentesek is kötelesek alkalmazásuk elbírálása és nyilvántartásba vételük végett a be-

Akik a rendeletben foglaltaknak eleget nem tesznek, illetőleg az bármilyen módon kijátsszák, a honvédelmi törvény alapján szigorú büntetésben részesülnek.

PÉTI NITRÓGÉN MŰVEK RT.
BUDAPEST,
V. NÁDOR-UTCA 21.

A mezőgazdasági textilakció keretében 320 millió pengő értékű textilárut osztanak ki hatósági áron

TEL.: 128-942

A mezőgazdasági termelés zavartalansága érdekében a gazdáknek régi kívánsága volt, hogy a kormányzat lássa el a mezőgazdasági termelők a termelés folytatásához szükséges iparcikkokkal. A kormányzat ennek a gazdák kívánságának tett eleget, amikor megvalósította a mezőgazdasági textilakciót, amelynek keretében gazdák, mezőgazdasági munkások és családtagjaik részére utalvány ellenében hatósági áron textilárut kerülnek kiosztásra. Az akció lebonyolítására vonatkozó rendelet — amint azt a Vasárnap megírta — már júliusban megjelent a hivatalos lapban.

A rendelet szerint a textilárut kiosztása utalványok ellenében történik. A gazdák a pontbeszolgáltatási kötelezettség teljesítésének megfelelően kapnak utalványokat.

Azok a gazdálkodók, akik az 1943-1944. évi beszolgáltatási kötelezettségüknek mindhárom csoportban eleget tettek, bármilyen kevés bűzaegység beszolgáltatására is voltak kötelezve, három darab 50-50 pengő névértékű textilárut vásárlására jogosító utalványt kapnak. Azok a gazdák pedig, akiknek beszolgáltatása a 2000 bűzaegységet meghaladja, az első 2000 bűzaegység után három, egyenként 50 pengő névértékű, azonfelül pedig mindegyik befizetett 1900 bűzaegység után további egy darab 50 pengő névértékű utalványt kapnak.

Az akció keretében kiosztásra kerülő textilárut azonban nem egyszerre kerül forgalomba, ezért a közellátási miniszter úgy rendelkezett, hogy

elsősorban azok a gazdák kapják meg utalványaikat, akik teljesen eleget tettek beszolgáltatási kötelezettségüknek. Másodsorban azok a gazdák jutnak utalványhoz, akik önjábirólukon kívül nem teljesíthették számszakilékonosan beszolgáltatási kötelezettségüket és ezért büntetésben nem részesülnek. Azok a gazdák, akik beszolgáltatási kötelezettségük elmulasztása miatt büntetésben részesülnek, utalványt nem kaphatnak. Elemi kár esetén a hatóságok által megállapított elemi kár mértéke a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésénél jóváírásaként szerepel, vagyis úgy, mintha azt a gazda teljesítette volna.

A gazda köteles az utalványokat esedele és munkásai (konvenció esedelek, summás idény-munkások, részes kertészek, aratómunkások, eséplómunkások, napzámosok, ispán, stb.) között kiosztani. Hogy melyik munkás hány utalványt kap, azt a munkaadó a munkás által elvégzett munkateljesítmény alapján határozza meg. Egy-egy munkás család részére azonban legfeljebb hat darab 50 pengő névértékű utalvány adható ki. A gazdálkodó saját maga és családtagjai részére kizárólag abban az esetben tarthat meg utalványt, ha a termelésben saját maga is testi munkájával résztvesz. A gazdasági munkaügyi felügyelők ellenőrzik, hogy a munkásaik va-

lóban megkapják az őket jogosan megillető utalványokat. A gazdák kötelesek a honvédelmi munkára kötelezetteknek is kiadni az utalványokat.

A zárolt textilanyagkészletekből 320 millió pengő értékű jut a mezőgazdaságnak. Az akció részére június végéig 130 millió pengő értékű áru készült el a gyárakban. A teljes mennyiséget novemberre készítik el. A már elkészült árukból a nagykereskedők 115 millió pengő értékűt megvásárolták és erre a közellátási hivatal az árukeretutalványokat még július 8-án kiadta a kiskereskedőknek. A kiskereskedőkhez eddig mintegy 80 millió pengő értékű áru jutott el.

A kiskereskedők áruval való ellátásával párhuzamosan

a közellátási hivatal megkezdte az utalványok szétosztását. Eddig összesen 145 millió pengő értékű utalványt küldtek meg a közellátási felügyelőségeknek.

A 100 kat. hold szántóterületen felüli gazdálkodók részére a közellátási felügyelőségek osztják ki az utalványokat, a kisebb területen gazdálkodók részére pedig a községi előjáróságok. Az utalványok kiosztása részben már megtörtént, vagy még folyamatban van.

A kiosztás körül késedelem itt-ott azért fordult elő, mert egyes községi előjáróságoknál még nem történt meg a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésének elszámolása. Amint azonban az elszámolás megtörtént, az utalványokat haladéktalanul ki-

osztják az érdekeltek részére. Gondoskodás történt arról is, hogy a munkást ne érje hátrány amiatt, ha a munkaadó nem teljesítette volna beszolgáltatási kötelezettségét az előírt mértékben és így természetesen utalványban nem részesülne. Ez esetben az utalványokat a munkások részére — ha a munkások honvédelmi munkakötelezettek — a közellátási hivatal mégis kiadja.

A textilárut jesszállítása folyamatosan történik. Előfordulhat tehát, hogy egyes helyeken az utalványokat már kiosztották, de a textilárut még nem érkezett meg. Eppen ezért

illetékes helyről felhívják az utalványval rendelkezők figyelmét arra, hogy utalványt mindenki őrizze meg és lelkiismeretlen kufároknak ne adja el, mert azokat — ha későbbi időpontban is, — feltétlenül beváltják. A kiosztásra kerülő textilárut nagyon jó minőségűek és a mai időkben nehezen szerzethetők be. Tilos az utalványokat eladni, vagy másra átruházni.

A közellátási miniszter az akció lebonyolítását ellenőrizheti. Az esetleges visszaéléseket szigorúan megtorolja.

Azt, aki visszaélést követ el, a büntetésben kívül az a joghátrány is éri, hogy az akcióból kizárják; ha a visszaélést nagykereskedő követi el, akkor nagykereskedői kijelölését visszavonják; ha kiskereskedő követ el visszaélést, az esetben megvonják tőle textilárubevásárlási könyvét is.

MUNKABEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG A férfiak 60, a nők 50 éves korig „munkalapot” kötelesek kiállítani

Elkészítik az országos munkaerő-nyilvántartást

A kormány rendeletet adott ki, amelyben kimondja, hogy az országban rendelkezésre álló munkaerők tervszerű kihasználása és az ország lakosai által végzett munkateljesítmény állandó ellenőrzése céljából általános munkaerőnyilvántartást kell létesíteni.

Evégből munkabejelentési kötelezettséget ír elő a kormány.

Minden férfi, aki 14. életévét betöltötte, de 60. életévét túl nem haladta és minden nő, ak 14. életévét betöltötte, de 50. életévét túl nem haladta, — tekintet nélkül foglalkozására — munkabejelentési kötelezettség alatt áll.

Azt a külföldit, akit területen kívüli vagy személyes mentesség illet, vagy aki nemzetközi szerződés, vagy viszonyosság alapján a honvédelmi munkakötelezettség alól mentességet élvez, munkabejelentési kötelezettség nem terheli.

A munkabejelentési kötelezettség alatt álló személyek e kötelezettségük alapján kö-

telesek munkalapot kiállítani és azt a hatóság által — nyilvántartásbavétel mellett — láttamoztatni.

A munkalap a bejelentésre kötelezett személyazonosságának megállapításához és a munkateljesítményének ellenőrzéséhez szükséges adatokat tartalmazza.

Mindenki köteles hatóságilag láttamoztatt munkalapját állandóan magánál hordani és a hatósági ellenőrzés céljából hivatalos felszólításra bármikor felmutatni.

A munkaadók kötelesek az általa foglalkoztatott munkalapaiban a munkaviszonyra vonatkozó adatokat igazolni, a munkaviszony megszűnését pedig a hatóságnak bejelenteni.

A bejelentést, az ezzel kapcsolatos igazolást és a hatósági láttamoztató eljárás részletes eljárási szabályait a honvédelmi miniszter az érdekeltektől meg egyetértve állapítja meg. A lelek által kiállított úrlapokat a honvédelmi miniszter által a pénzügyminiszterrel egyetértve

megállapított áron kell forgalomba hozni.

A munkalapot és mellékletét az köteles saját költségén beszerezni, akire vonatkozóan a munkalapot kiállítják.

Az alkalmazotti viszony megszűnésének bejelentésére szolgáló úrlap beszerzésének költsége a munkaadót terheli.

A rendeletet a Budapesti Közlöny szeptember 8-iki száma közölte.

MEGHÍVÓ

Az Agóra Tevénytudó, Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet rendes közgyűlésére, melyet 1944 szeptember 28-án déli 12 órákor a szövetkezet Budapest, V., Hollán-utca 24. sz. alatti helyiségében tartanak. — **Tárgysorozat:** az igazgatóság és felügyelőbizottság 1942. évi jelentése, 1942. évi mérleg megállapítása, felmentvény megadása, igazgatóság és felügyelőbizottság választása. A szövetkezet mérlege a közgyűlés helyén, szeptember 20.—25. között délelőtt 10.—12 órákor van a tagok részére közszemlére kitéve. **Mérlégszámla 1942. évre:** Vagyon: Pénztár 4415.44; berendezés 430.98; adósok 8804.80; áru 22.805.— Összesen 36.456.22.— Töbér: Üzlettrészek 28.100.—; Hitelezők 7674.18; nyereség 682.04. Összesen 36.456.22.— **Eredményszámla 1942. évre:** Veszteség: költség 10.878.48, munkabérek 3279.24; nyereség 682.04. Összesen 14.839.76.— Nyereség: nyereségáthozat 516.—; áruszámla 14.323.76. Összesen 14.839.76. Atvizsgálat és helyesnek találta a felügyelőbizottság. Az igazgatóság.

KIÉPÜLT A LEVENTE HIRKÖZLŐ HÁLÓZAT ORSZÁGOS SZERVEZETE

A megühdött leventeintézmény egyik korszerű alkotása a sajtó-hírszolgálat és propaganda megszervezése, amelyet a Levente Hírközpont keretűl valóstítottak meg. Most két honvédelmi miniszteri rendelet jelent meg, amelyek kiépítik a levente hírközlés országos szervezetét és intézkednek, hogy a Levente Hírközlő minden hadtest székhelyén és külön Ungvároin is, kirendeltségeket állítson fel.

A leventesapatokban és egyesületekben már régebben működnek hírközlő leventék és sajtó-bizottságok. Ezek továbbra is gyűjtik és továbbítják a leventehíreket. A jövőben ezenfelül minden járási székhelyen és városban működik egy „Járási (Városi Levente Sajtóintézet), aki egy háromtagú sajtóbizottság segítségével a csapatoktól és egyesületektől összegyűjti a jelentéseket és maga is szerez híreket.

A közlegelők gyepesítése

A földmivelségi miniszter 1945-ben is anyagi támogatással mozdítja elő legeltetési társulati és birtokossági közös legelők, valamint a községi közlegelők gyepesítését. Ebből a célból 1945. évi tavaszi és nyarvégi vetés céljából a legeltetési társulatoknak, birtokosságoknak és községeknek kedvezményes árú, ellenőrzött természetű, jöminőségű gyepvetőmagokat bocsát ren-

delkezésükre az Országos Zöldmező Szövetség útján. Azoknak, akik a gyepvetőmagokat a nyár végén kívánják elvetni, igényeket most kell bejelenteniük és az 1945. nyarvégi vetéshez szükséges gyepvetőmagokat is 1944 december, vagy 1945. január folyamán fogja a szövetség szállítani. Az igényeket az illetékes megyei gazdasági felügyelőnél december 1-ig kell bejelenteni. A szövetség a vetőmagot 1944. december, vagy 1945. január folyamán fogja az igényelőknek kiosztani. Az igénylők a kedvezmények áron felül viselik a vetőmag szállítási költségeit.

Mennyi textilutalványt kapnak a beszolgáltatási kötelességüknek eleget tett gazdák?

Mint ismeretes, a közellátásügyi miniszter 752.000/1944. K. M. számú rendeletével szabályozta a mezőgazdasági termelők textilanyaggal történő ellátását és úgy intézkedett, hogy

iparcikkellátásban csak azok a gazdák részesülhetnek, akik mindhárom irányú beszolgáltatási kötelességüknek hiánytalanul eleget tettek.

A rendelet utasítása szerint a juttatás mennyiségének megállapításánál úgy kell eljárni, hogy a mindhárom csoportba tartozó bűzelegység számokhoz hozzá kell adni beszolgáltatási többlet esetén az elszámolás többletirovatában felülműtett bűzelegység számokat, illetve hiány esetén le kell vonni az elszámolás hiányirovatában szereplő bűzelegységokat. Elemen kör esetén a hatóságok által megállapított elemi kör mértéke a beszolgáltatási kötelesség teljesítésénél jóváírásnak szerepel, mintha a gazda teljesítette volna azt.

A gazda az utalványokat a nyilvántartó hatóságtól; a 100 katasztrális hold szántóterületen felüli gazdálkodók a közellátási felügyelőségtől, az azon aluliak pedig a községi eljárárszagtól kapják.

Minden gazda aki a fentiek értelmében eleget tett beszolgáltatási kötelességének, akármilyen kevés bűzelegység beszolgáltatására volt kötelezve, három darab 50–50 pengő névértékű utalványt kap. Azok a gazdák, akiknek beszolgáltatása 2000 bűzelegységet megha-

lad, az első 2000 bűzelegység után három darab 50 pengő, azon felül pedig minden további befejezett 1000 bűzelegység után további egy darab 50 pengő névértékű utalványban részesülnek.

A textilutalványokat a gazda kapja kezhez s azokat csak azok között a munkások között oszthatja ki, akik a termelésben kifejezetten vettek részt.

Ha a gazda és a családja is résztvevői tevékenységű munkával a termelésben, saját és családja részére is megterthet utalványokat. A részesedést azonban a végzett munka arányában kell megállapítani, de a többgyermekes családapáknak többet kell juttatni. A gazdáknak a kapott utalványokról a kézhezvételtől számított 30 nap alatt el kell számolniuk.

Az utalványok az egész ország területére érvényesek.

Gondoskodás történt arról, hogy az akció lebonyolításában résztvevő kereskedők a népi ruházatkészítő vállalkozókat, a mezőgazdasági munkások elvételét, az elvétel után a vásárlás szükségére van. A textilárú megvásárolható a vevő által fizetendő hatósági ár. A kereskedő a vásárlásokat bejegyzí a vevő vásárlási könyvébe, s amennyiben a vásárolt árú az utalványok értékét tíz százalékkal nem haladja túl, akkor a fiz. százalékos árutöbblet a vevőnek még kiszolgáltatható.

Három év alatt 11.000 lakóházat épített az ONCSA sokgyermekes családoknak

Az Országos Népi és Család-vedelmi Alap létesítésével megindított újranyú magyar szociálpolitikában további fejlődést jelent a hivatalos lapban szeptember 8-án megjelent kormányrendelet.

A sokgyermekes családok erkölcsi és anyagi megerősítésére folytatott tevékenység központjában a családok kertés lakóházhoz juttatása állott.

A végrehajtást végző közjóléti szövetkezetek ennek a feladatnak a haborus nehézségek ellenére is töltik telhetőleg igyekezetek megfelelni és

az elmúlt három esztendő alatt kerekén 11.000 lakóházat emeltek az országnak különösen azokban a városokban és községeiben, ahol nagyszámban élnek sok-

gyermekes családok és a lakásviszonyok különösen nyomorúságosak.

A családi házakat az eredeti elgondolás szerint az arra érdemesnek talált családok 25–30 éves kamatmentes törlesztésre kapták, úgy, hogy a lakóházak csak a vételár teljes letörlesztése után kerültek volna a családok tulajdonába.

Az elmúlt néhány év alatt szerzett tapasztalatok a fizetési kötelezettségek szempontjából minden várakozást felülműltak. Azok a sokgyermekes családok, akik az ONCSA-házakba beköltöztek, a nehéz körülmények között is legnagyobb mértékben tették eleget fizetési kötelezettségüknek, sőt az előírt meghaladó törlesztéseket is tették, azert, hogy a házak tulajdon-

jogát mielőbb megszerezhessék. A magyar népből így megmunkáló erkölcsi értékek és nemzetnevelői szempontok arról győzték meg a nép- és családvédelmet irányító belügyi kormányt, hogy a családi házak tulajdonba juttatásának sem erkölcsi, sem anyagi akadályai nincsenek.

A most megjelent kormányrendelet szerint a közjóléti szövetkezetek a vételár teljes letörlesztése előtt is sokgyermekes családok tulajdonába adhatják a kertés lakóházakat.

A rendelet azzal is biztosítja a családok számára az ál-

landó otthont, hogy a vételárhátralék bekebelezése mellett tekkönyvileg bejegyeztetik az eladás és terhelési tilalmat. Azert, hogy a nemzeti vagyonból épült házak mindig is családvédelmi célra szolgáljanak, a rendelet visszavásárlási jogot ad a közjóléti szövetkezeteknek.

A rendelet végrehajtása azonban megindul s így

rövidesen tizezernél több új háztulajdonos hirdeti a magyar nép- és családvédelem eredményességét és példás kötelesség teljesítésének a nemháztulajdonos hirdeti a mai kor megbecsülését.

Az ország területén bárhol kiadott új kenyérváltójegyeket el kell fogadni

A közellátási hatóságokhoz az utóbbi időben számos panasz érkezett, hogy a vidéken kiadott új, acélszürke színű állami kenyérváltójegyeket a budapesti vendéglátóipari üzemek nem váltják be, illetőleg azokra a budapesti pékek és üzletek kenyeret nem szolgáltatnak ki, illetékes helyről közlik, hogy ez a fennálló rendelkezésekkel ellentétes és büntetendő kiharás. Az új kenyérváltójegyek kibocsátásáról szóló 112.560/194. K. M. számú rendelet 1. §-ának (1) bekezdése a kenyérváltójegyek különböző színét csak azert említi, mert a Budapesten és környékén kiadott új kenyérváltójegyeket piros színűek, a vidéken kiadottak pedig acélszürkek.

A beváltás szempontjából azon-

ban a váltójegyek színe nem jön figyelembe s az új mintájú kenyérváltójegyeket, akárhol adták is ki azokat, tehát akár piros, akár acélszürke színűek, az ország egész területén bárhol be lehet váltani s azokat a vendéglátóiparosok és a kenyérsütésével foglalkozó üzletek kötelesek elfogadni a vidéken kiadott acélszürke színű új kenyérváltójegyeket is és a vidéki vendéglátóipari üzemeknek és üzleteknek is el kell fogadniuk a Budapesten kiadott új piros színű kenyérváltójegyeket. Ugyanezek a szabályok érvényesek az új mintájú finomlisztváltójegyre (tésztajegy) is.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

A nyugati arcvonal egyes szakaszain a németek tervszerűen elverték már a határak közelében leteitett védelmi vonalat, amelyen megtörnek az angolszások legelkeseredettebb támadásai is. Az angolszások kezére jutott Franciaországban elszabadult a pokol: mindenféle „vésztervnyességek” működnek és féltenek a terrorra fejtenek ki. Közben a franciaországi ellenállási fészkek továbbfolytatják harcukat és súlyos veszteségeket okoznak az őket körülölelő angolszásoknak. A esztormenterőidítések messzehordó ütegei alandoan lövik az angol partokat és megnehezítik az angolszások utánpótlását.

Olaszországban megnehezült az angolszások helyzete; a Pó-síkig fele törekvő erők megtorpannak a szívós német ellentálláson.

A keleti arcvonal is megszárdult. Varsóban teljesen leverték a lengyelek felkelését, amelyet az angolszások és a szovjet esztormenterőidítések ugyanis nem kaptak semmiféle támogatást a szovjettől. Emiatt az emigráns lengyelek körében nagy az elkeseredés és szinte kilátástalanná vált a lengyel-szovjet megegyezés.

Romániában nőttön-nő a zürzárvár. A szovjet csapatok megszárták az országot; Bukarestben a német diplomátákat a szovjetnek szolgáltatták ki a románok; Bukarestben is vésztervnyességek működnek. A fegyverszünetet a szovjet meg mindig nem lepette csebbe. Romániának Magyarország elleni támadásairól lapunk más helyén számolunk be.

Bulgária tudvalóvön szakított Németországgal, majd a Szovjet hadat üzent a bolgároknak, akik ugyanban fegyverszünetet kettek, majd, amikor ez a lépésük sem talált megértésre Moszkvában, Németországnak üzentek hadat, mire a Szovjet készségét nyilvánította

a fegyverszüneti feltételek közlésére. Bulgáriában közben Romániához hasonlóan alakultak a viszonyok. A szovjet csapatok bevonultak, a bolgar belpolitikájában gyorsan folyik a szélső baloldal felé való átállás és folyamatosan van Bulgária boisevivalása. Az események hátsza alatt Bulgáriában nemzeti kormány alakult és a bolgar hadsereg jelentős része nem hajlandó a fegyvert letenni. Híre jár egyébként, hogy a Szovjet sorra fel akarja számolni a balkáni királyságokat.

Németországban lefolytalták a július 20-iki merénylet tettesének egyik további esztorpója ellen a bazaarulási pert. A fővádott Gördeker volt főpolgármester volt. A vádlottakat kötelelték halálra ítélték és az ítéletet már vegre is hajtották.

Az ellenség tovább folytatta a kegyetlen légi támadásokat, amelyek során többek között Bécs ellen is súlyos támadást hajtottak végre. A terrorátadásnak sok pótolhatatlan mükines esett áldozatul.

A kanadai Quebecben Roosevelt és Churchill tanácskozásra ültek össze. A tanácskozáson Sztalin nem vesz részt, illetve nem képviselteti magát.

Németországban változatlan bízakodással ítélik meg a helyzetet és hivatkoznak arra, hogy az új fegyverek bevetése még nem kezdődött meg, de alapos okuk van arra, hogy bizonyosra vegyék, hogy hamarosan sikerül újra biztosítani a német fegyverek fölényét és ezzel a végző győzelmet.

A moszkvai rádió jelentése szerint szeptember 12-én Moszkvában aláírták a fegyverszünet megkötését egyrészt a Szovjetunió, Nagybritania és az Egyesült Államok, másrészt Mihail román királyi kormányának kérésére.

Felfüggesztették az önkormányzati hatóságok működését

A hivatalos lap szeptember 7-iki számában megjelent rendelet kimondja, hogy

vármegyékben és törvényhatósági jogú városokban a törvényhatósági bizottságok, a törvényhatósági kisgyűlések, megyei városokban pedig a képviselőtestületek működése további intézkedésig szünetel.

Azokban a törvényhatóságokban, amelyekre a különleges közigazgatási szabályok hatályát kiterjesztették, további intézke-

déség a közigazgatási bizottság és a közigazgatási bizottság albizottságainak a működése is szünetel. A szünetelési idő alatt a törvényhatósági bizottság és a törvényhatósági kisgyűlés hatásköre a törvényhatóság első tisztviselőjére, a közigazgatási bizottság és albizottságainak hatásköre a főispánra, a községi képviselőtestület hatásköre megyei városokban a polgármesterre, nagy- és kisközségekben a főszolgabíróra száll át.

A rendelet szeptember 7-én lépett életbe.

Egységes eljárás

a nemzsidó származás igazolására

A hivatalos lap szeptember 8-iki száma kormányrendeletet közölt, amely

minden hatóság által érvényesnek elfogadandó nemzsidó származási igazolványt rendszeresít.

Az igazolvány kiadását bárki, akinek arra szüksége van, a lakóhely szerint illetékes járásbíróstól kérheti a megfelelő származási okirat bemutatása mellett.

A járásbíróstól — a kérelmező teljes nemzsidó vagy félvér származása szerint — kétféle igazolványt ad ki: a) A nagyszülőikig bezárólag nemzsidó származást tanúsító igazolványt abban az esetben is ki kell adni, ha a kérelmező ugyanezek a saját és a szülőinek, továbbá két nagyszülőinek születéskori adatait tudja igazolni, de a szülők születési anyakönyvi kivonatából kitűnik, hogy születésükkor az ő szülőik (a kérelmező nagyszülei) valamely keresztény hitfelekezet tagjai voltak és nincs ok annak feltételezésére, hogy a nagyszülők, vagy közülük az egyik az izraelita hitfelekezet tagjaként született.

Attól a személytől, aki a rendelet alapján kiadott származási igazolványt bemutatta, nemzsidó származásának igazolására egy hatóság sem követhet további okiratot vagy adatot.

Visszont olyan személytől sem lehet nemzsidó származása tekintetében további igazolást követelni, aki a honvédségi származás-igazolási eljárás során kiadott olyan származási igazolványt mutat be, amelyben zsidó származásra utalás nincs.

A szülő és leszármazója vagy több testvér egy körében is kérheti bármelyik lakóhelye szerint illetékes járásbíróstól az igazolvány kiadását. Az igazolványról másolatot vagy kiadományt a bíróság ki nem adhat, a kérelmező azonban kérheti akár az eredeti kérelme előterjesztésekor, akár később, több eredeti igazolvány-példány kiadását.

Az úgynevezett erdélyi szombatosok és ivadékaik származásának igazolására továbbra is kizárólag az igazságügyminiszter által a 71.000/1941. I. M. sz. rendelet alapján kiadott tanúsítvány szolgál.

A származási igazolvány kiadása természetesen nem kötelező. Az, aki származási igazolvánnyal nem rendelkezik, ha 1895 október 1. előtt született, a saját, ha pedig az említett nap után, saját és két szülője születési anyakönyvi kivonatával igazolhatja származását, feltéve, hogy ő maga, illetőleg szülői kereszténynek születtek és egyáltalán büntetőjogi jogkövetkezmenyekkel terhelve írásban kijelenti, hogy legjobbj tudomása szerint egy nagyszülője sem született az izraelita hitfelekezet tagjaként.

dít. Azt az időt, amit eddig a szomszédasszony megszólására fordítottunk, használjuk fel arra, hogy egy árván maradt lelket látogattunk meg, sebeket gyógyítottunk, könnyeket szárítottunk fel. Ahelyett, hogy szájunkra vesszük a bajajutottat és megtövedtet, nyujtsunk segédkezt neki. Egy tányér meleg étel, a láda mélyéből előszedett ruhadarab, amit a szegénynek itthon adunk, egy szívesen mondott jó szó, amivel az elesettet magunkhoz öleljük, kedvesebb az Isten előtt, mint minden dobsoval végzett, nagyhangú jöfökönykodás és intőzékeny megismerés, leereszkedő igazalom. Rejtve végzett munkánk egykor bő termést hoz majd nekünk, mert olyan kinéscseket gyűjtünk vele, amit a rozsdá nem kezdhet ki s a tűz meg nem emészti. Munkánkodjunk az Ur szőlőjében, míg időnk s alkalmunk van róla, mert az idő rövid s a napok mulnak — mondja a Szentírás.

Kánya Terézia

HIREK

Leomlik a Szíved elé...

*Leomlik a Szíved elé
Uristen egy porba sújtott nemzet,
Könyörgő, hogy szálljon fele
Reményteljes biztatás, ígért.*

*Tovább Uram, ne kínozd már
Ezeréves, őz magyar népedet,
Olyan régen epedve vár
Fényes jövőt, jobb magyar életet!*

*Uristen, a Te kezében
Az égen, földön minden hatalom!
Hiszünk a Te szent nevében:
A miénk lesz, amit elvett Trianon.*

*Szent a jussunk! Szent a jogunk!
Mindem röghöz híven ragaszkodunk!
Nagy nevében bízza bízunk,
Hogy lesz még fényes, magyar tavaszunk!*

SIKOLYA KAROLY
(Győrtelek)

Honvédek a bombakárosultakért. Vitéz Bercsényi László ezredes, az egyik honvéd harcokész-czred parancsnoka levelet intézett vitéz Mérey László postnagyi főispánhoz és közölte, hogy a vármegye városában lévő helyőrségekben elhelyezett zászlóalj tisztikara és legénysége, illetékes harc pötlékeknek egy hányadáról lemondva, azt összegyűjtötte és a körülbélül 50.000 pengőit kitevő összeget bomba károsultak megsegítésére ajánlotta fel.

A 18-30 éves gyermektelen nőket munkaszolgálatra vesző igénybe. A honvédelmi miniszter 179.219. eln. 46. — 1944. szám alatti rendeletet adott ki a honvédelmi munkakötelezettség alatt álló 1914-1926. évi korosztályba tartozó nők kötelező jelentkezése tárgyában. A rendelet értelmében a 18-30 éves gyermektelen nőknek munkaszolgálatra való igénybevétel véget jelentkezniük kell.

ASSZONYOKNAK-LEÁNYOKNAK

NŐI MUNKASZOLGÁLAT

Hogy mennyire fontos a női munka nemzeti szempontból, mutatja a legújabb kormányintézkedés, mely az ország rendelkezésére álló munkaerő tervszerű kihasználása céljából 16 évtől 50 éves korig a nőket is nyilvántartásba veszi. A 30 éven felüliek szolgálatának igénybevételére egyelőre nem kerül ugyan sor, de vajon csak akkor kell-e a családunk, országunk, nemzetünk fennmaradásáért és jólétéért mindent elkövetnünk, amikor arra hivatalos felszólítást kapunk? Minden magyar leánynak és asszonynak tudnia, éreznie kell, hogy felkészüljön, becsültes munkájára a nemzetnek szükségesem s mindnyájunk jövője függ attól, hogy ez hogyan érvényesül el. Ne válogassunk tehát a témaválogásban, hanem fogjunk hozzá ahhoz, hanem munkához, amely reánk vár. A lakásban, a ház körül, az állatok gondozásában, a mezőn végzett munkánál egyaránt fontos, hogy ne csak magunknak és családunknak, de a közönségnek is akarjunk használni vele. S ne felejtjük el az sem, hogy ha mindent jól végzünk

is, csak hitvány szolgák vagyunk, hiszen csak az tettjük, ami a kötelességünk — mondja a Biblia. — Keressünk hát hozzá egy kis többletet, amire a szívünk szeretete in-

AZ ELSÖTÉTÉS

A honvédelmi miniszter szeptember 4-től újra szabályozta az elsötétítés időpontját. A rendelet értelmében mind a magánvilágítás elsötétítése, mind a közvilágítási lámpák esőkövetéssel fényvel világítása, mind a járművek fénytomptóval való közlekedése azonos időpontban kezdődik és azonos ideig tart. Az új elsötétítési időpontok és azok tartama a következők:

Szeptember 11-től 24-ig az elsötétítés 20 órakor kezdődik és 6 óráig tart;

Szeptember 25-től október 1-ig 19 óra 45 perckor kezdődik és 6 óráig tart.

Az elsötétítésre vonatkozó egyéb rendelkezések változatlanok.

Az alexandriai patriárka visszautasította a pápa egyesülési felhívását. Mint az egyiptomi sajtó közli, Christophorus alexandriai patriárka, az úgynevezett keleti keresztény egyház feje visszautasította a pápa felhívását, hogy egyháza egyesüljön a római katolikus egyházzal. A patriárka hangsúlyozza, hogy a két egyház közeledése csak úgy lehetséges, ha általános egyházi zsinatot hívnak össze, amelyen mindkét egyház képviselői, a teljes egyenjóság alapján tárgyalhatnak egymással.

A gazdaságok tűzifaellátásának biztosítása. A földművelésügyi minisztérium kebleben működő Faforgalmi Központ megállapítása szerint szükséges, hogy minden fával vagy vesszővel benőtt területen, mint például fáslegelőken, fasorokban, gazdasági fasításokban, stb. az ősz és tél folyamán fat termeljenek ki. Tehát a gazdaságokban eddig nem alkalmazott módokon is indokolt a tűzifa összegyűjtése. Az említett helyeken ugyanis több előregedett vagy beteges fa található, amelyek igen eredményesen hasznosíthatók. A kitermelt fak helyére természetesen új fákat kell ültetni. Falyakban és pusztákon erdei gallyakkal, aggal, rozsvél, szőlőnyélgyeivel, forgácsal és kukorica- és napraforgószárral nagyban előmozdítható a tűzifa hiány pótlása.

Százezer fontsterlinget ajándékoztak a zsidók hátaból Mihály királynak. A bukaresti zsidó hitközségek egy küldöttsége Mihály királynak 100.000 fontsterlingre szóló csekket nyújtott át és kifejezésre juttatta, hogy az adományban a romániai zsidók halála nyilvánvaló meg azért, hogy a zsidókat ismét korlátlanul visszaengedték a kereskedelembe és a tisztviselői állásokba.

Tovább folytatódik a kukoricagoréepítési akció. A földművelésügyi minisztérium ebben az évben folytatja kukoricagoréepítési akcióját kiszáradt részére. Az államsegély összege a tényleges felépített göré ártartalma után számítva köbméterenként a következő: A) típus mellett, téglalában, keményfavazsal 14. A típus mellett téglalában, puhafavazsal 12. B) típus mellett falában, keményfavazsal pedig 10 pengő.

Egy teleményes asszony eladta a mas libáit. Az árokparton legelősző libákat 150 pengőért adta el egy ismeretlen asszony Kragujevics Milonenak Zentán. Másnap derült ki, hogy az öt liba Borzovsk! Pusáné volt. A rendőrség megindította a nyomozást a furfangos asszony kezekkerítésére.

Amikor a Szent Korona „fogságban” volt...

A „Kalapos Király” — II. József császár — birodalma örökös tartományává akarta tenni Magyarországot

1780 november 29-én meghalt Mária Terézia királynő, akinek személyében nő került a magyar királyi trónra. A kétségkívül nagyvonalú uralkodó halála után fia, II. József került a császári trónra és ő örökölte a magyar koronát is.

II. József előtt azonban csak egyetlen szemponrt lebegett és ez a Monarchia erősítése volt. Már anyja életében ismételtlen kifejezésre jutatta reformtörekvéseit, amikor pedig a hatalom reá szállott, neki is látott tervet megvalósításának.

A meg nem értett újtó

Fárgyilagosan meg kell állapítani, hogy József császár tervét nagyvonalúak voltak, reformjai között sok olyan volt, amely előnyös és fontos lett volna, a hiba csak az volt, hogy a kor, amelyben József a maga elgondolásainak megvalósításához fogott, nem értett meg meg az újítások mértékét, másfelől, hogy elméleti értékű, könyvszagú terveit az érdekeltek hagyományainak, jellegzetesnek, érzéseinek figyelem kívül hagyásával iparkodott mindenkire ráerőszakolni. Ennek a következménye volt azután, hogy egyetlen intézkedését sem értették meg, nem méltányolták, sőt a félreértés még véres tragédiát is okozott, — ilyen volt a Horváth-Kloska-féle lázadás.

Egyházi reform-tervek

II. József császár elsősorban az Egyház reformjára vállalkozott, helyesebben az Egyház jogállását módosította. A pápáságot hivatalnokai sorába iparkodott beilleszteni, megnyírhatta Róma jogait, egyenjogúsította a protestánsokat, majd egy rendeletével a zsidók számára is meglehetősen széleskörű jogokat biztosított, megengedve nekik a letelepedést, földművelést, kereskedést és bizonyos iparok gyakorlását.

Közigazgatási reformok

Ezután a magyar közigazgatás reformjára került a sor. A magyar alkotmányt, a vármegyei szervezetet semmibeveve kerületekre osztotta az országot, királyi biztosokat nevezett ki, elrendelte azután a lakosság összeírását, a házak megszámlálását és hogy az ellenállást eszköztette, a maga lakóhellyel, a bécsi Burgot az egyes számmal láttatta el, sokáig úgy is neveztek Bécsben, hogy ő az elsőszámú háziúr Bécsben...

A császár legsúlyosabb és a magyarságra leginkább sérelmes intézkedése az volt, hogy megtagadta megkoronáztatását és a Szent Koronát 1784 februárjában Pozsonyból Bécsbe szállíttatta és a Habsburgok „főbb koronái között” helyezteti el.

Magyarellenes intézkedések

Ezután következtek a magyarellenes intézkedések. Az állam nyelvét a németet tette meg, az iskolákban, intézményekben származott a magyar nyelvet.

Hiába hívatkoztak sorra a vármegyek a magyarság kimagasló egyéniségei az alkotmányra, az ősi jogokra és törvényekre, II. József körleltetetlen és megkérdőjelezhetetlen volt. Pj büntetőbíróvá...

val az élet minden terén az osztrák önkényuralom rendszerét iparkodott meghonosítani.

Hosszú éveken át tartott a német, de szívós küzdelem a koronázatlan király és a nemzet között. A magyarság állandóan követelte a rendeletekkel kormányzó uralkodótól, hogy hívja össze az országgyűlést. Közben háborús bonyodalmak támadtak az oroszral kötött szövetség alapján Törökországgal. Most kezdett a helyzet súlyosra fordulni. A nemességet nem merete fegyverbe szolítani, a magyarság vezetői pedig szüntelen azt hangsúlyozták, hogy hadicélokra adót csak az országgyűlés szavazhat meg.

A nemzeti érzés győz...

Ilyen körülmények között felhangolt a magyarság nemzeti érzése. Magyar ruhát kezdenek hordani férfiak és nők, tüntetően

magyarul beszélnek még azok is, akik pompásan értik a német szót, letagadják ezt. József a vármegyeiktől kért hadseregének ellátást. A vármegyei nagypéze megtagadta a segítséget, arra hivatkozva, hogy a kérdés az országgyűlésre tartozik. Mindenfélől harsogták, hogy a magyarság kész életét és véréit áldozni uralkodójáért, ha törvényesen az országgyűléshez fordul. Az adók lassan elmaradtak, a megkezdett földművelés szemben egyre komolyabb az ellenállás.

Visszakerül Budára a Szent Korona

József császár, aki közben megbetegedett, ekkor megtette az első lépést visszafelé. Ő, aki addig egyetlen vármegye feliratára nem választott, most hajlandó felelni. Még hozzá kényelvtű leírathat, amelyben magyar és német nyelven megírta, hogy *„mihelyt a békeség helyreáll, országgyűlést hívat össze, addig is felügyelje a földmérést és a házak összeírását. 1790 elején nagy ünneppel üdvözléssel hozták Budára a Szent Koronát, amely hat évet töltött bécsi „fogságban”, február 20-án pedig meghalt II. József császár, a „kalapos” király”...*

Szurnilow főhadnagy gonoszította

1944 augusztus 4-én a keleti front egyik szakaszán 13 hónapig halált megvető bátorsággal szállt szembe egy túlerejű szovjet lövészesparthoz. A bátor magyar katonák minden támadást visszavertek és hősiességen védtek állásaikat. Az oroszok látva, hogy lövészeik nem tudnak sikert elérni, páncélosokkal indultak támadásra honvédek ellen. Csak így tudták bekeríteni és fogságba ejteni őket. A kis magyar csoport egyik tagja, Göröcs Sándor honvéd, később megszökött az orosz fogságból és viszontagságos út után visszatért hazájához. Elmondott, hogy *„hajrával szomorú sors érte: az oroszok állati kegyetlenséggel meggyilkolták és megcsontították őket.”*

„Vallomását néhány nap múlva megcsinálta a magyar fogságba esett Szukhačov szovjet zászlós, aki a 229. orosz lövészesrezend második zászlóaljának 6. századát vezényelte mint századparancsnok.”

Szukhačov beismerte, hogy a 12 foglyulejtett honvédet kegyetlenül lemészárolták. A gonoszított Szurnilow orosz főhadnagy, a 229. szovjet lövészesrezend 2. zászlóaljának parancsnoka hajította végre.

Tették ezt az oroszok pontosan azon az arcvonalszakaszon, amelyen a legsúlyosabb propaganda-hadjáratot folytatják csapatunk harai szellemének és küzdőképességének aláadására. *„Vajonként dobálnak rápedulákat vonatunk felett és ezeken a ráplapokon feljártat élelmezést és teljes bántatlanságot ígérnek annak a magyar katonának, aki átszökik hozzájuk.”* A magyar katonát nem rendítették meg ezek a dőlábos ígéretek, mert tudta, hogy az *„elleneségek híni sohasem szabad.”* Most azután

maguk a rápeduláslázó oroszok bizonyították be, hogy a szovjetnél milyen nagy a kiülbőség a propaganda és a valóság között.

E példa alapján minden magyar és minden olyan hazánkba, aki kishittiségre hajlamos, vagy önmaga előtt a szovjet veszedelem nagyságát lebecsülni igyekszik, vése föl emlékeztetőbe:

A szovjet hadsereg hadviselésében sutba dob minden írott és íratlan szabályt. Poltüké az: „Minden honvéd a szovjet hadero csak a németek és a magyar magyarság ellen har-

col. A vadállati kegyetlenséggel lemészárolt 12 magyar honvéd nem volt sem német, sem pedig „magyar mánás”, hanem valamenyien munkások és földművesek. Ne kutasunk tehát a szovjet hadviselés mögött szocialista elveket és valami nemes szándékot, amely a szegénység és elcséttesség megszüntetésére törekszik.

Arra, hogyan bánik a szovjet hadvezetés munkásokkal és földművesekkel, két példát említhetünk csak: egyik a 12 honvéd elretentő halála, a másik közel másfélmillió román munkás és paraszt elhurcolása.

Ere gondolkijunk keményen és markoljuk meg szorosabbra a magyar fegyvereket!

A csomagforgalom szünetelése egyes megyékben

A kereskedelem- és közlekedésiügyi miniszter rendelkezése értelmében a csomagforgalom további intézkedései szünetel egyrészt Abauj-Torna, Zemplén, Szabolcs, Bihar, Ung, Bereg, Ugocea, Máramaros, Szatmár, Szilággy, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszöld, Kolozs, Maros-Torda, Udvarhely, Csík és Háromszék vármegye, másrészt az ország többi területe közötti kölcsönös forgalomban. A felsorolt vármegyek egymásközti viszonylatában a csomagforgalom változatlan.

A korlátozás alól kivételt képeznek a katonai és polgári hatóságok, valamint a Magyar Nemzeti Bank hivatalos csomagjai, a hadiüzemek igen fontos ügyben váltott csomagjai, amelyeknél a küldés szükségességeit a hadiüzemi parancsnok hivatalos bélyegzője igazolja, végül a gyógyszer és élelőt tartalmazó csomagok.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA ES FÖLDMIVES SZÖVETSEG

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ:

MAYER EMIL

SZERKESZTŐ: BAROSS KAROLY

Alföldi Újság és Grafikai Intézet Rt., Buda-

pest, Váci utca 3. A gondnokság feloldás: FACS Irtvány

Halálósvégű játék a fegyverrel. Muramelenczi Neznamy Vera és Szidi testvérek kivácólt hordták kosarakban a Mura mellé. Közben egy vadász érkezett oda és tréfálkóznival kezdett velük. A leányok jókedvűen válaszoltak és elkérték megtekintésre a vadász fegyverét. Neznamy Szidi a fegyvert tréfából ráfogta Verára. A puská elszűlt, a golyó a leány szívébe fúródott és azonnali halált okozott.

Vásárok jegyzéke

o. = országos; h. = havi vásár; oák. = országos állat- és kirakóvásár; oa. = országos állatvásár; ok. = országos kirakóvásár; hák. = havi állat- és kirakóvásár; há. = havi állatvásár; hk. = havi kirakóvásár; áll. = állatok; se. = sertés; szm. = szarvasmarha.

Szeptember 17. vasárnap: Baja oák., Csipkerók oák., Patca oák. — Szeptember 18. hétfő: Akaushafag oák., Bataaszék oák., Csenföld o. marhavásár és ok., Fehergyarmat oák., Feketeardó oák., Gamas oák., Guta oák., Gyón oák., Ipoly-ság oák., Jánoshalma oák., Jász-árokszállás oák., Kál oák., Kéka oák., Kötégyán oák., Kőtelek oák., Lováspatona oák., Mezőkeresztes oák., Mosonmagyaróvár oák., Nagyszalló oák., Nadszeg oák., Ökörmező oák., Paks oák., Pelsőce oák., Székelyhodos oák., Szászkeence oák., Taraköz oák., Tatabánya hk., Tiszacsege oák., Tokaj oák., Török-koppány oák., kis áll. fel-áll. Turkeve oák., Veresgyház oák., Veszprém. — Szeptember 19. keddi: Bicske oák., Ipoly-ság oák., Pely oák., Sárközújfalú oák., Tamási oák. — Szeptember 20. szerda: Alsónémedi oák., Bicske oák., Gölle oák., Gyula oák., Harta oák., Kassa hák., Körösladány oák., Nagyszalló oák., Olaszlaka oák., Pereg oák., Polgár oák., Püspökatvan oák., Somogyos oák., Szenttamás oák., Szilággyfalva oák., Városlód oák. — Szeptember 21. esütőfőlk: Alsóság oák., Csokonayvonta oák., Hajdúhadház oák., Harosberény oák., kisebb áll. (se. juh) felh. a nélkül, Komáromszentpéter oák., Koppányszántó oák., Körmen oák., Somogyard oák., Sittó oák., Szabadszentkirály oák., Szilággyomlyó oák., Szany oák., Tab oák., Zemplén oák. — Szeptember 22. péntek: Bánfflyhnyad o. juh-vásár, Békés oák., Neumesp oák., Ösöd oák., Szentilona oák., Szilággyomlyó oák. — Szeptember 23. szombat: Békés oák.

A törvényhatóság első tisztviselője egyes vásárok határnapját községük által indokolt esetben kivételesen áthelyezheti, illetőleg a teljesen elmaradt vásár helyett pótvásárt engedélyezhet, a közölt adatokban tehát kivételesen változások történhetnek.

A. M. Kir. Honvéd Közp. Lovásárló Bizottság

1944 szeptember hó 15-én 10 órakor: Nagykonyi, 14 órakor: Nagyszékely. — Szeptember hó 16-án 10 órakor: Szabadhidvég.

Kiváló minőségű 100%-os légyfogó

50 darabot P 1350
100 „ „ 2450
200 „ „ 48—
400 „ „ 9050
beküldetése mellett bérmentve küld

Aulitzky Ottó

mezőgazd., vegyszer-kereskedő, Budapest, postaiakp. társ. szla 34027